

Ochrona rzepaku przed słodyszkiem - o czym należy pamiętać?

Autor: Mateusz Kraska

Data: 2 maja 2017

Rzepak w większości gospodarstw znajduje się w końcowych fazach rozwoju pąków kwiatowych. To bardzo ważny moment w ochronie rzepaku przed słodyszkiem rzepakowym. O czym należy pamiętać, żeby skutecznie zwalczyć tego szkodnika i zachować bezpieczeństwo wobec zapylaczy?

Rzepak to roślina, która jest narażona na szereg czynników mogących obniżyć jej plon. Musimy zadbać o jego odpowiednie nawożenie, a także ochronę. Przeoczenie zagrożenia, albo zbyt wolna reakcja może skutkować obniżeniem plonu. Dlatego tak ważna jest bieżąca lustracja pola i odpowiednie zareagowanie na pojawiające się agrofagi.

Zabieg powinien być prowadzony w temperaturze odpowiedniej dla danego preparatu, zgodnie z zaleceniami etykiety.

Grzegorz Pruszyński, Instytut Ochrony Roślin – Polski Instytut Badawczy w Poznaniu

Zabieg agrotechniczne uzależnione od warunków atmosferycznych

Bardzo ważną rzeczą, na którą powinniśmy zwrócić uwagę przed opryskiem, są warunki pogodowe.

*– Zabieg powinien być prowadzony w temperaturze odpowiedniej dla danego preparatu, zgodnie z zaleceniami etykiety. **Pamiętać też należy, żeby opryskiwanie roślin wykonywać przy braku lub słabym wietrze, najlepiej przy dużym zachmurzeniu, lecz tak by unikać opadów w trakcie i jakiś czas po zabiegu** – tłumaczy Grzegorz Pruszyński, Instytut Ochrony Roślin – Polski Instytut Badawczy w Poznaniu.*

Ochrona przeciw insektom

Zanim przystąpimy do zastosowania oprysków, musimy zadać sobie pytanie: jak długo stosuję swoje środki ochrony? Jest to bardzo ważne, gdyż szkodniki mają tendencję do uodparniania się na różne

środki. **Zazwyczaj owady występują na polach w dużej ilości, co wpływa również na łatwość w wykształcaniu odporności.** Właśnie dlatego, mając na względzie skuteczność oprysków, powinniśmy zastanowić się, jakie preparaty na naszych uprawach były stosowane w latach ubiegłych. **Choć może się wydawać, iż nasz preparat odznacza się dużą skutecznością, powinniśmy okresowo zmienić go na inny.** Nie wiemy, kiedy okaże się nieskuteczny. Lepiej zatem zmienić go, kiedy owady nie wykształciły jeszcze na niego odporności.

Słodyszek ponownie w natarciu

Rzepak może być atakowany przez szereg insektów, które w mniejszym lub większym stopniu mogą zaszkodzić naszym zasiewom. Zagrożenia ze strony szkodników można ocenić na podstawie własnej obserwacji i monitoringu (opcja optymalna). Najbardziej rozpowszechnioną metodą jest metoda [żółtej miski](#). **Daje nam ona precyzyjną wiedzę, jak wygląda zagrożenie insektami na każdym polu.** W przypadku braku czasu można takimi informacjami posiłkować się za pomocą witryn internetowych, które prowadzą taki monitoring. Jedną z witryn, która opisuje stan zagrożenia w kraju jest [Proplanet Expert](#). Kolejną, która zdobywa wielu zwolenników, jest serwis [Infopole](#). Pozwala na zdobycie informacji o możliwych zagrożeniach i koniecznych zabiegach z dokładnością gminną, wpisując kod pocztowy.

Chcąc dobrać się do pyłku, którym się odżywia, słodyszek zaczyna podgryzać łądyżki kwiatowe i niszczy przy okazji cały pąk, który usycha.

Jacek Waranka

W tym roku słodyszek rzepakowy pierwszy raz pojawił się wraz z nalotem **chowacza czterozębnego. W obecnej chwili, pomimo niskich temperatur powietrza oraz opadów deszczu chrząszcz ten żeruje w pąkach kwiatowych!** Jego uszkodzenia mogą poważnie obniżyć plon (nawet do 30%).

*– Chcąc dobrać się do pyłku, którym się odżywia, słodyszek zaczyna podgryzać łądyżki kwiatowe i niszczy przy okazji cały pąk, który usycha. Dzięki temu powstają rośliny o obniżonej liczbie łuszczyn, o nieregularnym rozmieszczeniu na roślinie. **Ale najważniejszą szkodą jest właśnie podgryzanie pąków, bo dzięki temu obniża ilość łuszczyn** – tłumaczy Jacek Waranka z Gospodarstwa Rolnego Rapex Grabin na Opolszczyźnie.*

Niektórzy hodowcy, choć wiedzą z czym wiąże się atak słodyszka, zadają sobie pytanie czy zastosować oprysk.

*– Oczywiście, że pryskać, ale zgodnie z sygnalizacją, po przekroczeniu progów ekonomicznej szkodliwości. **Monitoring pojawienia się słodyszka można sprawdzić stosując metodę „żółtych naczyń”, które umieszcza się na wysokości łanu i w miarę wzrostu roślin należy je***

podnosić. *Próg ekonomicznej szkodliwości słodyszka w fazie zwartego kwiatostanu wynosi 1 chrząszcz na 1 roślinie, natomiast w fazie luźnego kwiatostanu od 3 do 5 chrząszczy średnio na 1 roślinę – tłumaczy Elżbieta Gniewowska, z Opolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Łosiuwie.*

Widoczny słodyszek rzepakowy na łodydze.

W wielu miejscach w Polsce trwa drugi nalot słodyszka. Ilość chrząszczy **przekracza progi ekonomicznej szkodliwości**. W niektórych rejonach, jak w woj. dolnośląskim ilość ta wynosi nawet 8–10 osobników na roślinie.

– U mnie znów widać słodyszka. Na jednej roślinie znalazłem nawet 8 szt., ale na większości roślin obserwuję po ok. 4–6 szt. Czekam tylko na pogodę i wjeżdżam z Mospilanem – relacjonuje pan Grzegorz z woj. dolnośląskiego.

*– Do zwalczania szkodników występujących na rzepaku w myśl Integrowanej Ochrony Roślin stosuje się różne metody. Podstawową, której dajemy pierwszeństwo, jest metoda niechemiczna m.in. przestrzeganie zaleceń prawidłowej agrotechniki, jak np. **stosowanie izolacji przestrzennej i czasowej dotyczącej lokalizacji plantacji roślin krzyżowych (kapustnych)**. Przestrzeganie norm agrotechnicznych pozwala zmniejszyć liczbę zabiegów chemicznego zwalczania szkodników nawet o połowę – tłumaczy Eugeniusz Stanisław Stefaniak z Podlaskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Szepietowie.*

Metody i sposoby ochrony rzepaku przed słodyszkiem i chowaczami, które występują zazwyczaj w tym samym czasie wg Metodyki integrowanej produkcji rzepaku –Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Warszawa lipiec 2015 r.

Szkodnik	Metody i sposoby ochrony
Chowacz	agrotechnika, izolacja przestrzenna od innych roślin krzyżowych i warzyw

brukwiaczek	kapustnych, wysiew odmian późno wznawiających wegetację wiosną, opryskiwanie roślin
Chowacz czterozębny	agrotechnika, izolacja przestrzenna od innych roślin krzyżowych i warzyw kapustnych, wysiew odmian późno wznawiających wegetację wiosną, opryskiwanie roślin
Słodyszek rzepakowy	agrotechnika, izolacja przestrzenna od innych roślin krzyżowych i warzyw kapustnych, wysiew odmian wcześniej wznawiających wegetację wiosną, wysiew odmian wcześniej zakwitających, opryskiwanie roślin

Chemiczne zwalczanie szkodników

Jeśli już decydujemy się na zwalczanie chemiczne, nie powtarzajmy zabiegów jednym preparatem, gdyż istnieje szansa uzyskania na niego odporności owadów. Pyretroidy, choć wykazują działanie insektobójcze, są mało odporne na warunki atmosferyczne: **wysoką temperaturę, deszcz, promienie słoneczne**. Stąd zaleca się stosowanie tych preparatów we wczesnych fazach rozwojowych rośliny (BBCH 50–59), gdy ilość słodyszka nieznacznie przekracza próg szkodliwości.

W momencie dużego nasilenia insektów stosowane mogą być preparaty chociażby z grupy **neonikotynoidów**, z substancją aktywną **acetampiryd**. Środki z tej grupy chemicznej od kilku lat z powodzeniem są stosowane z wysoką skutecznością na poziomie do 95%, nawet przy silnych atakach. Oprócz skuteczności, substancje te działają dłużej niż pyretroidy. Z kolei preparaty z grupy **fosforoorganicznych, z substancją aktywną chloropiryfos**, równie skutecznie zabijają słodyszka, co owady pożyteczne. Stąd polecenia stosowania tego typu preparatów na początkowe fazy rozwoju pąków kwiatowych rzepaku (BBCH 50–54).

Jest cała gama preparatów, która działa na poszczególne owady, lecz najbardziej polecane są te, które działają na kilka gatunków. Możemy dzięki temu wyeliminować np. **niebezpieczeństwo uszkodzeń przez słodyszka rzepakowego, pozbywając się jednocześnie np. szkodników łuszczykowych**.

Uważajmy na pszczoły!

Substancje nieselektywne mogą zaszkodzić pszczołom.

Unikajmy również substancji nieselektywnych, które mogą zaszkodzić pszczołom. **Na wszystkich preparatach z rodzaju pyretroidów, jest zawarta informacja o prewencji substancji aktywnych dla pszczół.** Niektóre mają kilka godzin, a niektóre nie mają żadnej. Pamiętajmy jednak, że wiele substancji aktywnych z tej grupy insektycydów działa bardzo słabo lub w ogóle nie działa w wysokich temperaturach. Stąd powinniśmy pomyśleć o wykonywaniu oprysków wieczorem lub nawet w porze nocnej, po oblocie pszczół. Póki co mamy niskie temperatury powietrza z dużymi spadkami w nocy. Warto więc zastosować preparaty, które działają w tak niskich temperaturach. Z nowości w tym roku mamy preparat Innazuma, który zawiera **acetamipryd** oraz lambda-cyhalotrynę.

– Niektórzy rolnicy, widząc na opakowaniu brak prewencji dla tych zapylaczy, stosuje je na pylące pszczoły. Oficjalnie nic im nie powinno być, lecz czy na pewno pszczoła, która dostanie się pod oprysk trafi do ula? Nie. Czeka ją śmierć, gdyż przesiąknięta obcym zapachem nie zostanie wpuszczona do ula – tłumaczy dr. Aneta Sikora, ze Stowarzyszenia Natura i Człowiek.

Czy artykuł był przydatny?

Kliknij na gwiazdkę, by zagłosować

-
-
-
-
-

Submit Rating

Ocena / 5. Liczba głosów